

Viktigt i

INFORMATION FRÅN VAXHOLMS STAD
NR 3 • 2019



VAXHOLMS
STAD

VAXHOLM

Välkomstpaket
till nya Vaxholmsbor

Nya riktlinjer
för skolornas specialkost

Kampanj
för att minska våld
i nära relationer

Dialog
om Vaxholms framtid

**Full fart i förskolan
Blynäsviken**



I Vaxholm har vi nära till mycket

Under våren och sommaren har många vaxholmare tyckt till om vad som är bra, vad som kan göras bättre och hur hela vår stad bör utvecklas framåt. Via enkäter, dialogmöten i Kronängsskolan och på olika öar har över 1000 personer bidragit med sina tankar. Det utgör ett bra underlag i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan (den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön/bebyggelse etc) och hållbarhetsstrategi för Vaxholm.

Extra roligt är att många ungdomar har deltagit. Av drygt 1000 svarande på vår webenkät så är 30 procent under 18 år. Nästan lika många är över 65 år vilket ger en bra spridning på svar. Naturen, vatten och hav, och att vi har "nära till mycket" tycker flest är bra med Vaxholm. Bland ungdomar mellan 11 och 18 år är vårt sportutbud mest uppskattat. Samtidigt efterfrågas fler möjligheter att utöva sporter bland unga, fler mötesplatser såsom kulturhus och stadspark bland vuxna, bättre cykelvägar och snabba kommunikationer på land och vatten till Stockholm.

Vi kommer nu att borra djupare i alla svar och de många kreativa tankar som kommit fram i dialogmöten. Tack till alla er som bidragit så här långt, det är oerhört värdefullt.

Vårt handlingsutrymme framåt begränsas givetvis av vilka ekonomiska resurser vi har. Budgetarbetet har i år varit tuffare än på flera år. Vi går från att ha haft ett gynnsamt ekonomiskt läge under ett antal år med låg inflation och högkonjunktur till mer utmanande ekonomiska förutsättningar. Den demografiska utmaningen som det varnats så länge för bland kommuner, med fler äldre och yngre samt färre i arbetsför ålder, är nu en realitet. För vår del blir vi fler äldre vilket ökar kostnadstrycket och vi har samtidigt tomma platser i skolor och förskolor. Pengar är medel för att nå och leverera allt det goda som efterfrågas. Det är därför viktigt att också fortsatt hålla god ordning på vår ekonomi för att möjliggöra och utveckla vår stad framöver. Vi ses på stan!

Malin Forsbrand (C), kommunstyrelsens ordförande



Ta del av frågor som hanteras i Kommunfullmäktige (KF)

Återstående möten i KF sker på följande dagar kl 18.30 i Kronängsskolans aula om inget annat anges: 11/11 och 9/12. Välkommen att lyssna på plats eller via webbsändning.

Ta del av kallelser, protokoll och webbsändning från KF på www.vaxholm.se

Skriv till oss – lämna en synpunkt

Om du vill lämna synpunkter till Vaxholms stad kan du använda vår nya e-tjänst "Skriv till oss". Förutom synpunkter har du möjlighet att göra en felanmälan och samtidigt markera på en karta var felet finns. Det finns också möjlighet att ladda upp en bild på felet direkt från mobilen.

Politiker i Vaxholm

På Vaxholms stads webbplats hittar du förtroendemannaregistret med kontaktuppgifter till alla politiker. Där ser du också vilka uppdrag de har nu och vilka de tidigare haft.

Moderaterna

Gruppledare: Tina Runhem

Liberalerna

Gruppledare: Michael Baumgarten

Centerpartiet

Gruppledare: Adrian Brunkhorst

Socialdemokraterna

Gruppledare: Bengt Sandell

Vänsterpartiet

Gruppledare: Sara Strandberg

Miljöpartiet

Gruppledare:
Anne-Charlotte Eriksson

Waxholmspartiet

Gruppledare: Ingemar Wemmenhög

Kristdemokraterna

Gruppledare: Kjetil Rindal

Sverigedemokraterna

Gruppledare: Klas Beskow



Tidningen Viktigt i Vaxholm ges ut av Vaxholms stad.

Tel växel: 08-541 708 00.

Redaktör

Elisabeth Larsen Brolin, tel 08-541 709 16
Vaxholms stad, 185 83 Vaxholm
Digitalt material skickas till
elisabeth.larsen.brolin@vaxholm.se

Ansvarig utgivare

Marie Wiklund, kommunchef

Redaktionsråd

Adrian Brunkhorst (C),
Michael Baumgarten (L), Bengt Sandell (S),
Gunnar Moberg (WP), Vakant (M).

Produktion

The Factory of Design
www.thefactoryofdesign.se

Tryck: Trydells, Laholm

Omslagsbilder

Fotograf: Malin Ottosson

Nästa nummer utkommer omkring lucia.

Manusstopp: 4 november 2019

Översiktsplanen Vaxholm 2040:

Vaxholmarna tycker till om Vaxholms framtid

Vaxholms stad har inlett ett arbete med att ange inriktningen för hur den fysiska miljön ska utvecklas och resurser ska prioriteras i ett långsiktigt och hållbart perspektiv. Arbetet ska leda fram till Vaxholms stads nya översiktsplan, Vaxholm 2040, och en hållbarhetsstrategi.

Under våren och sommaren genomförde Vaxholms stad ett antal aktiviteter för att fånga upp hur Vaxholmsborna upplever Vaxholm idag och hur staden ska fortsätta utvecklas fram till år 2040. Drygt 1 000 personer svarade på en webbenkät och cirka 50 personer deltog i ett dialogmöte på temat "ett hållbart Vaxholm 2040" som hölls i Kronängsskolan. I augusti gav sig också några tjänstepersoner ut på cykelturné för att prata med fritidsboende och fastboende ute på våra öar.

Under hösten sammanställs och analyseras alla synpunkter som kommit in under de olika aktiviteterna, för att kunna användas i det fortsatta arbetet med både översiktsplanen och hållbarhetsstrategin. Sammanställningen publiceras på www.vaxholm.se.

Då har du möjlighet att tycka till igen

Samråd kring ett första förslag till översiktsplan planeras sommaren 2020. Då har allmänheten, myndigheter och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Sedan görs justeringar och under våren 2021 planeras utställning av ett reviderat förslag. Det är kommunfullmäktige som sedan beslutar om att anta det färdiga förslaget. Men innan dess kommer planen att ha beretts i kommunstyrelsens planeringsutskott samt i kommunstyrelsen. Hållbarhetsstrategin kommer att gå ut på remiss under 2020 och planeras att godkännas av kommunstyrelsen i slutet av 2020.



Vill du veta mer?
På www.vaxholm.se/2040 kan du läsa mer om hållbarhetsstrategin och vad en översiktsplan är.

Utställning: Tankar om Vaxholms framtid

De synpunkter och idéer som kommit in under våren och sommarens aktiviteter visas nu i en utställning som öppnades i rådhuset 16 oktober och pågår fram till den sista oktober. Här presenteras tankar i text och bild från Vaxholms invånare. Materialet har samlats in under sommarens cykelturné och den webbenkät och de

workshops som hölls under våren. Läs mer på vaxholm.se/2040 Allmänheten hälsas välkommen!

Utställningen är öppen 16–31 oktober, och bemannad den 16, 24 och 31/10 kl 15–19. Se www.vaxholm.se för eventuella ändringar.



FOTO: BJÖRN WESTERDAHL

Ett räddningsvårn är en räddningskår med frivillig personal som utbildats av brandförsvaret.

Räddningsvårn Rindö/Skarpö invigdes

I september ordnade Storstockholms brandförsvaret invigning av räddningsvårnets nya lokaler på Rindö/Skarpö.

De nya lokalerna, med både omklädningsrum och plats för utryckningsfordon, finns i en del av det gamla bergrummet som tidigare tillhört Försvarsmakten. Räddningsvårnet består av 16 frivilliga Rindöbor som utbildats av brandförsvaret och fungerar som ett komplement till brandförsvarets ordinarie styrka.

– Det här är viktigt för Rindö och Skarpö, att vi har ett räddningsvårn som snabbt kan vara på plats i väntan på ytterligare styrkor. Det ger trygghet och kan bespara lidande om olyckan är framme, säger kommunstyrelsens ordförande Malin Forsbrand (c), som klippte bandet vid invigningen.

Nu pågår SCB:s medborgarundersökning

Är du en av de slumpmässigt utvalda Vaxholmsborna som fått en enkät från Statistikmyndigheten SCB:s årliga medborgarundersökning? Vi hoppas att så många som möjligt tar tillfället i akt och svarar på enkäten som finns både som webb- och pappersenkät. Vaxholm är en av de kommuner som årligen deltar, och första utskicket gjordes redan i augusti.

Tider att lägga på minnet

Svarar du på postenkäten måste den vara postad senast 29/10. Sista dag att besvara webbenkäten är 4/11 klockan 13.00.

Redovisning av resultat

Publiceringen av resultaten sker i SCB:s statistikdatabas under december månad. Det är frivilligt att delta och givetvis är alla svar anonyma.

Mer information finns både på SCB:s och Vaxholms stads webbplats. Om du undrar något är du välkommen att kontakta Jennie Falk Eriksson som är kvalitetscontroller i Vaxholms stad, tel: 08-522 427 19, E-post: jennie.falk.eriksson@vaxholm.se.



Ny förskola – nya möjligheter

På Eriksövägen ligger förskolan Blynäsviken – Vaxholms nyaste förskola i en byggnad i två plan. "Det känns fantastiskt att vi nu är på plats och vi tycker att vi har fått det riktigt fint", säger förskolechef Katarina Wedin.

BILD OCH TEXT: MALIN OTTOSSON, VAXHOLMS STAD

När vi besöker förskolan är aktiviteten i full gång sedan några veckor. Här finns en stor inhägnad gård med en frodig grässlånt och en lekpark med klätterställningar och gungor, runt det en smal asfalterad cykelbana. På andra sidan huset finns en mindre gård för de yngsta barnen med ett uppspänt segeltak, en sandlåda och ett litet lekhus.

– Visst är det mycket jobb med att flytta, men vi är glada för att vi har fått det så fint och fräscht och det är roligt att se att barnen trivs så bra, säger Katarina Wedin när hon visar oss runt i lokalerna.

Solen strilar in genom lövverket utanför fönstren. På avdelningarna finns rum med öppna lektyor med färgglada, mjuka mattor. Spel i trä, leksaksdjur och högar av böcker står pryddligt uppgradade och i en stor lekback finns ett hav av färgglada makaroner där leksaksbåtar kan gå. På varje avdelning finns ett särskilt ateljérum, för måleri och pyssel. Här inne flödar kreativiteten. Rader av papper, penslar, pennor och färger syns på hyllorna.

– Den stora skillnaden är att förskolan nu är i två plan och vi har ingen trappa inomhus mellan våningarna, säger Katarina Wedin. En bra sak är att vi har fått ett tillagningskök i det här huset också, så att vår kokerska Birgitta Johansson fortfarande kan laga allting från grunden. Vi har till och med en liten matsal intill köket dit de stora barnen går och äter.

Inne på småbarnsavdelningen på nedre plan har de minsta barnen just vaknat från vilan och sitter lite nyvakna vid låga bord och äter mellanmål.

De stora barnen är ute på gården i solskenet och här är det ingen som sitter still. Två barn klättrar i klätterställningen, flera cyklar längs den asfalterade slingan, gärna med en kompis bak på cykeln. Några springer runt och jagar varandra, några kryper genom ett stort rör, medan andra gräver runt och leker i den stora sandlådan.



Katarina Wedin



Barnen var väl förberedda på att flytta. Grupperna har promenerat förbi och tittat på bygget.

– Det är ett nytt ställe med nya rutiner och pedagogerna har varit fantastiska på att snabbt börja skapa nya rutiner och arbetssätt, säger Katarina Wedin.

Pedagogerna vi möter ute bland barnen på gården håller med om att det fungerar bra.

– Här är det fokus på barns lärande och att skapa en god läromiljö även för de yngsta barnen, istället för att det





Fina resultat i skolorna även i år

Under hösten sammanställs kunskapsresultaten i våra grundskolor. Redan nu kan vi se att de fina resultaten i Vaxholm håller i sig, både när det gäller elevernas meritvärde, andel med godkänt eller högre i alla ämnen och andel behöriga till gymnasiet. De officiella resultaten väntas komma i omgångar under hösten och publiceras då på Skolverkets respektive Vaxholms stads webbplatser.

Vaxholms skolmat i USA

För ett år sedan tog måltidsenheten i Vaxholms stad emot ett studiebesök från USA. Det var Annika Unt från Skolmatens vänner och Eva Sundberg från Mattanken som visade amerikaner hur fantastisk svensk skolmat kan vara, bland annat genom att visa dem Vaxholmsmodellen med bufféserving.

Dayle Hayes jobbar som utvecklare av skol-luncher i hela USA. Hon blev så inspirerad av det hon fick se i Sverige att hon bjudit in Annika Unt till nutritionskongressen FNCE i Philadelphia i höst. Där berättar Annika om den fantastiska svenska skolmaten, med hjälp av exempel och bilder från besöket i Vaxholm.



Annika Unt

Snart dags att söka skola

I slutet av november är det dags att söka skola i Vaxholm om du har barn som ska börja i förskoleklass nästa läsår. I början av november får du hem en broschyr som berättar mer. Informationen finns även på www.vaxholm.se.

Barn som ska börja i årskurs 7

Alla barn folkbokförda i Vaxholm har garanterad plats i stadens grundskola för årskurs 7–9, Kronängsskolan. Det innebär att du som har barn som ska börja i årskurs 7 och i dag går på en skola i Vaxholm inte behöver ansöka om du vill att ditt barn ska fortsätta sin skolgång i stadens grundskola 7–9. Detsamma gäller om ditt barn ska gå kvar i nuvarande skola under nästa läsår.

Om ditt barn ska välja en annan skola inför årskurs 7 behöver vårdnadshavare registrera ett skolbyte i november. Barnet kan till exempel välja att börja på en skola utanför kommunen efter avslutad skolgång på någon av våra skolor i Vaxholm, eller välja att avsluta sin skolgång utanför kommunen för att i stället börja på Kronängsskolan. Skolbyte gör du i Vaxholms stads e-tjänster på webben.

Barn folkbokförda utanför Vaxholm

Har du barn som idag går skola i Vaxholm och är folkbokförd i annan kommun men önskar plats på Kronängsskolan måste du ansöka inför årskurs 7. Du kan ansöka via stadens e-tjänst under läsåret.

byggt efter vuxnas behov, säger förskolläraren Alexandra Björneberg.

Personalen har fått vara med och påverka bygget på vissa punkter.

– Vi bad till exempel om att staketet skulle sättas lite högre upp i grässlätten mot parkeringen för att barnen skulle ha möjlighet att leka där. Barnen gillar verkligen att springa där, upp först och sedan rulla ned, berättar Katarina Wedin.

Hon beskriver hur flytten med en hel förskola påminner om när man själv flyttar till ett nytt hem. Det är välgörande att rensa allt man samlat på sig och fundera på om det verkligen ska sparas. Det går inte längre att bara ”göra som man alltid har gjort”.

– Det är lättare att göra om arbetssätt när man kommer till något nytt, säger hon. Det tillför energi i verksamheten helt klart. Vi tänker: ny förskola, nya möjligheter!



Elva nyanser av skinksås

Viktigt i Vaxholm har hälsat på Adrina Sokazi som lagar specialkost i Söderfjärdsskolans centralkök. En vanlig onsdag lagar hon elva olika anpassade alternativ till spagetti med skinksås.

BILD OCH TEXT: MALIN OTTOSSON, VAXHOLMS STAD

I Söderfjärdsskolans kök lagas varje dag 850 lunchportioner till skolor och förskolor. Utöver Söderfjärdsskolan lagas mat även till Vaxö skola, Rindö skola och förskola och till Montessoriskolan.

Vi hittar Adrina Sokazi i en egen liten inmutad vrå i det stora tillagningsköket. Här har hon en särskild spis, ugn och en egen bänkyta. Det är viktigt att specialkosten inte blandas med den vanliga maten.

Dagens rätt är fullkornspasta med ost- och skinksås. Det låter ju som en enkel vardagsrätt men för Adrina är det här en rätt som kräver extra arbete. Det är gluten både i pastan och i såsen som dessutom innehåller skinka och mjölk. Specialkosten är tänkt att vara så lik dagens rätt som möjligt.

På Adrinas spis är redan två vita pastasåser på gång; en mjölkfri och en utan fläsk. I ugnen värmer hon tärnad kyckling som ska ersätta fläsket. När kycklingen är klar ugnsteker hon separat fläsk till elever som inte äter ihopblandad mat. När maten är färdig packas den i små matbleck med tydlig minusmärkning; - gluten, - fläsk och - mjölk. De tre orden återkommer också på kastrullerna på spisen och på slevarna som noga hålls isär för att inte "smitta" varandra.

I en stor rostfri bunke finns glutenfri pasta som måste täckas med plastfilm för att inte kontamineras av gluten i lokalen.

Det är mycket att hålla reda på. Idag ska elva olika anpassade rätter lagas och sedan skickas till skolorna. Sex fläskfria hit, fyra mjölkfria dit. Det gäller att vara koncentrerad.

Adrina har varit specialkostansvarig i Söderfjärdsskolan i 15 år.

– Det roligaste är att träffa barnen,

säger hon. De behöver den här maten för att orka i skolan. Just med specialkost är det viktigt att det inte blir fel. Jag går på utbildning varje år för det gäller att hänga med i utvecklingen.

Hon tycker att specialkosten förändrats mycket under de år hon jobbat.

– De senaste åren har det blivit betydligt fler elever som har specialkost. Men sedan kravet på läkarintyg infördes så har antalet minskat lite.

Alla elever som Adrina lagar mat till har intyg på att de behöver specialkost. Det kan vara allergier och överkänslighet, men också religiösa skäl, och barn med neuropsykiatriska diagnoser kan ha svårt att äta vissa sorters kost, eller kan bara äta viss mat.

– Vi kallar det för separationskost, säger Adrina. Det kan till exempel vara att de inte äter blandad mat, bara äter en eller två saker, eller inte äter mat med prickar i.

Hon lyfter på locket till ytterligare fyra olika bleck och visar; ett barn äter bara blodpudding varje dag, ett annat barn äter bara fisk och finns det inte på mat-

sedeln så lagar Adrina fiskpanetter eller fiskfilé. I nästa bleck finns två skivor kycklingkorv till ett barn som bara äter korv utan skinn. Det sista bläcket är fyllt med kokta makaroner, de är lagade till en elev som varannan dag äter makaroner och varannan dag risgrynsgrot med mjölk, kanel och lite socker.

Vid tio är maten packad och bilen

“Det roligaste är att få träffa barnen. De behöver den här maten för att orka i skolan.”

Adrina Sokazi

klar att köras ut. Därefter förbereds matsalen i Söderfjärdsskolan. Här är det bufféserving som gäller och förutom spagetti med skinksås serveras idag bland mycket annat också teriyakigryta, salladsbuffé och en vegetarisk pastarätt med vegostrips, fetaost och soltorkad tomatsås. På skyltar ovanför all mat står det tydligt vilka rätter som innehåller gluten, mjölk eller fläsk.

I en vrå lite avsides dukas specialkosten fram. Här tar Adrina emot "sina" elever.

– Jag känner dem väl och vet vad de gillar, säger hon.

När arbetet med dagens lunch är färdigt drar sig Adrina tillbaka till sitt hörn och börjar förbereda nästa dag.

I morgon står det pulled vege med BBQ-sås, grovt hamburgerbröd och färsk grönsaker på matsedeln. Den rätten innehåller varken fläsk eller mjölk, men Adrina har bland annat planerat för glutenfria hamburgerbröd.





RIKTLINJER FÖR SPECIALKOST

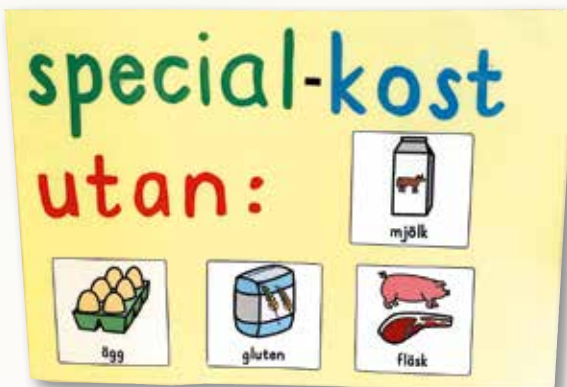
De senaste åren har antalet elever som behöver specialkost ökat i hela Sverige. Vaxholm har nu beslutat om tydliga riktlinjer för vem som kan få specialkost i skolan och förskolan.

Antalet barn som vill ha till exempel glutenfri och laktosfri specialkost har ökat snabbt i svenska skolor. Detta trots att konstaterad allergi och överkänslighet inte ökat i samma takt. På vissa håll ökar också det som ibland kallats "övertygelsekost", det vill säga dieter eller uteslutningskost som barnens föräldrar tycker är bra. Ökningarna innebär ökade kostnader, både i form av råvaror och extra arbetsinsatser.

Margareta Andersson, chef för måltidsenheten i Vaxholms stad, har arbetat länge med att skapa tydliga riktlinjer för vilken specialkost som skolor och förskolor i Vaxholm kan erbjuda och vilka barn som kan få specialmaten. Nu är de nya riktlinjerna beslutade i barn- och utbildningsnämnden och gäller i hela kommunen.

– Riktlinjerna skapar en trygghet både för måltidspersonalen och för eleverna när alla vet vad som gäller, säger Margareta Andersson.

Kostchefernas branschförening, Kost och näring, är just nu på gång med generella svenska riktlinjer för specialkosten, något många kommuner efterlyst.



SPECIALKOST I VAXHOLM

Varje skoldag lagar måltidsenheten cirka 2 300 portioner till Vaxholms barn i skola och förskola.

Kommunen har två personer (en på Söderfjärdsskolan och en på Kronängsskolan) som ansvarar för och lagar specialkost till eleverna.

Specialkost erbjuds till barn och elever med livsmedelsallergier och intoleranser och till barn som av "annat särskilt skäl" behöver anpassad kost. Det kan till exempel handla om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), andra diagnoser eller andra skäl där läkarbedömningen är att maten behöver anpassas efter elevens särskilda behov.

Måltidsenheten lagar anpassad kost till barn och elever som äter laktosreducerad-, lakto-ovo-vegetarisk mat eller mat fri från griskött eller nötkött.

Däremot erbjuds inte halal-, kosher- eller vegankost. I de fallen rekommenderas istället vegetarisk kost.



Stärkt samverkan för stöd till unga

Sedan i september har Vaxholms stad en ny enhet för samverkan och stöd kring barn och ungdomar. Meningen är att bli ännu bättre på att fånga upp och hjälpa unga som inte mår bra.



Anders Roxström

Anders Roxström är chef för den nya enheten och hans uppgift blir nu att kvalitetssäkra samverkansarbetet mellan kommunens olika stödfunktioner rik-

tade till barn och ungdomar. Samarbetet mellan skolorna, elevhälsan och socialförvaltningen ska stärkas.

– I Vaxholm fungerar det bra redan idag. Men vi vill att det ska bli ännu bättre, säger han. Ju tidigare vi kan fånga upp barn som mår dåligt desto större chans att vi kan hjälpa dem att må bättre.

Den nya enheten sorterar under barn- och ungdomsförvaltningen och består förutom Anders Roxström av studie- och yrkesvägledare, central specialpedagog, kvalificerad handledare, ungdomssamordnare, två ungdomsstödare och två familjebehandlare.

– Vi har redan ett väldigt gott klimat här, en tydlig vilja att samverka. Nu skapar vi tydliga funktioner och forum för samarbete och kommer överens om hur vi ska jobba effektivast. Här i Vaxholm är ju skolorna bra, med höga kunskapsresultat, säger Anders Roxström. Generellt kan man säga att om skolorna fungerar bra så har barnen det också bra.

Men trots bra skolor ökar den psykiska ohälsan bland unga.

– En uppgift för den nya enheten blir att skaffa en tydlig överblick av det totala läget i Vaxholm, säger Anders Roxström.

Nya klassrum för matematik

$$3 \frac{d^2x}{dt^2} + 5 \frac{dx}{dt} + 6x = 0$$

Kronängsskolan har fått fyra nya klassrum i en byggnad intill skolan för att klara av de närmsta årens stora elevkullar.

De elever som i höst börjat årskurs sju är en särskilt stor årskull. Kronängsskolan har ökat från 444 elever till 530 på två år och lokalerna har varit fyllda till bristningsgräns. För att få plats har övervåningen till en lokal intill renoverats och anpassats till skollokal.

I september kom verksamheten igång här, bara några steg från Kronängsskolan. Precis som Kronängsskolan är de nya klassrummen ritade av arkitekten Mattias Palme.

De nya ytorna kommer främst att användas till matematikundervisning.

– Det är fantastiskt att vi fått så fina lokaler, säger matematikläraren Jalil Albazi. Det är jättebra för eleverna att få arbeta lite avskilt i lugna och fina lokaler så att de verkligen kan koncentrera sig.

Extra klassrum under några år

Under renoveringsarbetet har fokus legat på att insidan ska bli färdig för undervisning. De extra klassrummen kommer att behövas under några år, tills barnkullarna minskar igen.



Stilen känns igen från Kronängsskolan, men färgsättningen är lite annorlunda, med plommonlila dörrar istället för skolans gula, gröna, blå och röda. Ett klassrum har lila heltäckningsmatta som ljuddämpare.



Väggarna till klassrummen är delvis av glas. Lokalen är öppen och ljus med sittgrupper och moderna skolmöbler.



Sex nya fräscha toaletter är kaklade i en mörkt grön färg och elementen längs väggarna är samtidigt bänkar i trä där eleverna kan sitta och ladda datorer och telefoner.

Kajerna behöver renoveras de kommande åren

Under vintern och våren 2019 gjordes en geoteknisk undersökning av kajerna i Söderhamnen och Österhamnen – från gästhamnen fram till Cronhamnsplan. Kajerna byggdes 1968 med en förväntad livslängd på 50 år, och det senaste året har sättningar i marken på närliggande gator indikerat behov av renovering.

Vårens geotekniska undersökning visar att det finns ett omfattande behov av att åtgärda kajerna.

På kommunstyrelsens möte i maj fattades därför beslut om att inleda ett investeringsprojekt för att möjliggöra renovering av kajerna under de kommande åren.

Sedan i maj har olika fördjupade utredningar gjorts, bland annat kompletterande hållfasthetsberäkningar och undervattenscanning av botten vid kajerna. Undersökningarna bekräftar att stora åtgärder är nödvändiga.

Under hösten pågår nu ett arbete för att se hur och när renoveringarna ska ge-

nomföras för att minska påverkan för de verksamheter som finns vid kajerna. Det kan komma att bli aktuellt med mindre avstängningar och begränsad framkomlighet under vissa perioder. Avsikten är att genomföra renoveringsarbete med så lite störning som möjligt på båt- och biltrafik, och arbetet kommer därför att spridas över flera år.

Det är ingen fara för allmänheten att vistas på kajerna. På de platser där det blir aktuellt med åtgärder kommer området att stängas av för att garantera säkerheten.

Mer information

Om du har frågor är du välkommen att kontakta tekniska enheten i Vaxholms stad, e-post: tekniska@vaxholm.se

Uppdrag att utreda säkra skolvägar

Nämnden för teknik, fritid och kultur och barn- och utbildningsförvaltningen har tillsammans fått i uppdrag att se över trafiksituationen vid Kronängsskolan, Söderfjärdsskolan och Resarö skola. Syftet är utreda åtgärder för att förbättra trafiksituationen och parkeringsmöjligheterna vid hämtning och lämning av barn vid skolorna.



Trafiksäkerhets- höjande åtgärder utmed Rindövägen

Nu ska det bli säkrare och lättare att ta sig fram utmed Rindövägen för gående och cyklister. På sträckan mellan Pionvägen och Grenadjärsvägen planeras trafiksäkerhetshöjande åtgärder och ny belysning. Samtidigt kommer busshållplatserna att tillgänglighetsanpassas, så att barnvagnar och rullstolar lättare kan rulla på och av bussarna.

Byggstart planeras till sommaren 2020 och allt beräknas vara klart våren 2021. Åtgärderna kommer att utföras inom kommunal mark.

Prövningstillstånd till överklaganden av detaljplanen för Norrberget

I juni 2018 beslutade kommunfullmäktige att anta den nya detaljplanen för Norrberget. Efter beslutet överklagades detaljplanen till mark- och miljödomstolen, som under våren 2019 avslag respektive avvisade samtliga överklaganden. Domen överklagades i sin tur till Mark- och miljööverdomstolen som i augusti 2019 meddelade att några av överklagandena får prövningstillstånd och nu ska behandlas i överdomstolen.

Vaxholms stad fullföljer samtidigt överenskommelserna i det köp- och genomförandevalt som finns med Besqab projekt och fastigheter AB. Enligt avtalet och inför fastighetsbildning behöver marken på Norrberget vara fri från byggnader under hösten 2019.

Rivning i två etapper

Rivningen på Norrberget är planerad i två etapper. Den första etappen, som påbörjades under sommaren och omfattar Norrbergsskolan, exklusive skyddsrum, samt förskolan Lägerhöjden, påverkas inte av beslutet från Mark- och miljö-



överdomstolen. Rivningen i denna etapp går enligt tidplan och beräknas vara klar till årsskiftet 2019/2020.

Den andra etappen, som omfattar rivning av skyddsrummen i Norrbergsskolan och Lillstugan samt byggnaden Lillstugan, är beroende av att detaljplanen vinner laga kraft och denna etapp kommer inte att påbörjas innan Mark- och miljööverdomstolen meddelat sin dom. Även ny bebyggelse på Norrberget

är beroende av att detaljplanen vinner laga kraft.

Mer information

Om du vill ta del av Mark- och miljööverdomstolens beslut om prövningstillstånd kan du begära ut det av Svea hovrätt eller av Vaxholms stad.

Läs mer om detaljplanen på Norrberget på www.vaxholm.se

Arninge handelsområde:

Följ utvecklingen och få information om trafikpåverkan

Trafikverket bygger för hållbara resor vid Arninge handelsområde i samarbete med SL och Täby kommun. Under hösten 2019 startar arbetet som ska ge snabba, säkra och enkla byten mellan buss, tåg, cykel och bil.

Arninge bytespunkt kommer att bli ett nytt nav för kollektivtrafiken i nordostkommunerna. Här kommer du som resenär kunna ta Roslagsbanan eller kliva på stomlinjebussar mot Stockholm, Norrtälje, Vaxholm, Danderyds sjukhus med flera.

Regional stadskärna

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen pekar ut Täby centrum och Arninge centrum som en kommande regional stadskärna. Täby

kommun planerar fler bostäder och arbetsplatser och Arninge förväntas växa till ett större regionalt handels- och verksamhetsområde.

I en region som växer kraftigt är det viktigt att fler kan välja att resa hållbart. I Arninge kommer du att kunna parkera din cykel eller bil och sedan fortsätta din resa med buss eller tåg. Trafikverket bygger buss-hållplatser vid E18, en ny station för Roslagsbanan och en väderskyddad gångbro över E18. Bron ska göra det möjligt att göra enkla och snabba byten mellan tåg, buss och andra resesätt.

Under hösten 2019 börjar byggandet, och under arbetet kommer hastigheten att sänkas på E18 vid Arninge och trafiken kommer också att flyttas till tillfälliga körfält.

Här kan du följa utvecklingen och eventuell trafikpåverkan:
www.trafikverket.se/arninge



Improvisation, skratt och applåder

Med sina 15 grupper och 130 elever är drama Vaxholm Kulturskolas största verksamhet. Vi fick hänga med en kväll på drama med en grupp 11-åringar.

BILD OCH TEXT:
MALIN OTTOSSON, VAXHOLMS STAD

I en ring i dramasalen i Kronängsskolan sitter nio barn och dramapedagogerna Christina Nilsson och Matilda Rydh Håkansson. Väggarna är täckta av svarta draperier och takets många runda ljusa lampor ger rummet en dramatisk och lite avskalad känsla.

Christina plockar fram en stor guld-färgad kula ur en sammetspåse. Kulan får vandra från hand till hand och den som har kulan säger sitt namn och vilken frukt de tycker bäst om.

– Kulan blir ett sätt att samlas och låta alla bli sedda och få säga något lite personligt, säger Christina.

Som uppvärmning blir det en lek som heter ”fruktsallad” där det undan för undan förs in fler moment att hålla reda på och alla försöker hitta en ny sittplats före de andra.

– Målet med dramagrupperna är att

de ska ha roligt, säger Matilda. Alla ska känna trygghet i gruppen, våga vara sig själva och prova andra roller.

Förutom dramaövningar och improvisationer så jobbar gruppen också med teater. I december ska de spela upp en pjäs för föräldrar och vänner. Manus och roller hittar de på själva.

– Vilka roller var det nu ni hade bestämt er för? frågar Matilda.

Grundhistorien ska utspelas under en talangtävling. En vill spela jurymedlem, en vill vara bombintresserad spion och en annan expert på hästar.

– Jag skulle kunna spela en magiker som trollar bort någon ur juryn, säger Tara och får medhåll av de andra.

Barnen har massor av idéer och Matilda och Christina försöker hinna med att skriva ner allt. Ännu är det långt till en färdig pjäs men gruppen enas om några

huvudspår att bygga vidare på.

Nu flyttas stolarna undan och musiken sätts på. Matilda lägger ut rockringar på golvet. När musiken tystnar ska man snabbt ställa sig i en av ringarna. För varje omgång minskas antalet ringar tills hela gruppen får försöka klämma ihop sig i en enda rockring. Barnen får hjälpas åt och hålla i varandra för att ingen ska ramla ut. Det går bra i ett litet ögonblick innan gruppen skrattande trillar ut på golvet.

Nästa övning är improvisationsteater. Vi får se exempel på många mänskliga känslor; trött, kär, arg, rädd och galen.

– Det är verkligen roligt att få vara med i barnens utveckling och se deras självkänsla och självförtroende öka steg för steg, säger Matilda.

Det blir många skratt och applåder innan timmen är slut och nästa drama-grupp släpps in i salen.



I dramaverksamheten får barnen bland annat improvisera och testa nya roller.



Dramapedagogerna Matilda Rydh Håkansson och Christina Nilsson.



Hjälp! Tara Basta improviserar kring känslan rädd.

Välbesökt turistsommar

Sommarens turistsäsong bjöd på flera besöksrekord i Vaxholm. Den vackra naturen, öarna, Kastellet och de mysiga caféerna lockar allt fler besökare från när och fjärran.

– Nu gäller det att lägga krut på att förlänga besökssäsongen ända in i oktober, säger Mikaela Lodén som näringslivs- och turistbyråansvarig i Vaxholms stad.

TEXT: MALIN OTTOSSON, VAXHOLMS STAD



Besöksnäringen är just nu Sveriges snabbast växande basnäring. Svenskar som semesterar på hemmaplan i kombination med en svag krona har lett till många besökare i Stockholms skärgård. Vaxholm hade god tillströmning av turister hela sommaren. Midsommarfirandet lockade omkring 4 000 firare, antalet gästnätter ökade och på Kastellet slogs rekord med totalt 61 723 besökare under sommarmånaderna.

– Vi har jobbat i flera år med att nå ut bredare för att locka besökare och nu märker vi resultat, säger Mikaela Lodén. Arbetet med Destination Vaxholm och medverkan i skärgårdssamarbetet Stockholm Archipelago genom Visit Stockholm börjar ge resultat. Det är viktigt att finnas med i marknadsföringen på så många ställen som möjligt med olika paket och erbjudanden.

När skolorna dragit igång och Vaxholmsbolaget gått över till hösttidtabell minskar turistbesöken kraftigt. Men sedan några år arbetar destination Vaxholm för att förlänga sommarsäsongen och öka antalet besökare under övriga tider på året.

– Vi arbetar för ett levande Vaxholm året om, säger Mikaela Lodén. Sommaren har vi bra koll på. Nu gäller det att satsa på hösten, ända fram till höstlovet i oktober.

Genom att marknadsföra färdiga paket med resa, boende, mat och utflykter hoppas Destination Vaxholm locka nya besökare från Tyskland och andra europeiska länder. Ett arbete nu som förväntas ge resultat under 2021 och framåt.



FOTO: ANKI HIMMELSTRAND

Världsrekord i Vaxholm

Vid båtklubben Fjordklubbens möte i Vaxholm i september samlades 47 båtar av typen Fjordling vid en och samma brygga, en händelse som rapporteras som ett världsrekord till Guinness book of records.

Fjordling är en populär typ av hardtopbåt som lanserades 1962. Mötet inleddes vid Viggbyholms båtklubb i Täby med Poker run – en navigationstävling där det inte gäller att vara snabbast. Längs vägen stannade deltagarna vid några tillfällen för att plocka upp spelkort. Vid avslutningen i Vaxholm utsågs den högsta pokerhanden till vinnare. Därefter samlades båtarna för rekordförsöket att samla flest antal båtar av typen Fjordling vid en och samma brygga.

Mer info finns på Fjordklubbens hemsida www.fjordboatclub.se



Mer av allt på Kastellet

FOTO: PETER NERSTRÖM

Fler konstnärer, nya butiker och välbesökta event. Kastellet hade en riktig rekordsommar 2019. Antalet besökare till Kastellet under sommaren fortsätter sedan flera år att öka.

Barnens dag på Kastellet i juni lockade allra störst publik med över 2 500 personer. Fästningsmuseet stod också för två välbesökta evenemang. Det ena var Camp Kastellet, då livet under andra världskriget återskapades med soldater i tidstypiska uniformer och stridsuppvisning. Museet ordnade också 300-årsjubileum till minne av rysshärjningarna med karoliner som sköt med svartkrutsmusköter. Under sommarmånaderna ökade antalet besökare på fästningsmuseet med 2 680 jämfört med förra året.

Förutom fästningsmuseet, hamncaféet och presentbutiken ordnades uppskattade konstutställningar, bland annat "Den svenska tanten" av Susanna Arwin i hennes galleri. Konstnären Lena Linderholm öppnade i år också ett eget galleri på Kastellet dit hon bland annat bjöd in konstnären Carl Anton.

Grupper har kunnat anmäla sig till "Fångarna på Kastellet" eller bli inlåsta i ett "Escape Room" där gruppen får i uppgift att lösa en gåta för att ta sig ut.

Möjligheten att sova över på ön har blivit allt mer populär. Kastellets bed & breakfast slog nytt rekord i antal övernattningsnätter, och tack vare bland annat linfärjan är det lätt att ta sig över till Vaxholms främsta turistattraktion.

– Butikerna och gallerierna håller öppet även nästa år. Museet planerar fler spännande historiska evenemang och vi hoppas kunna bjuda på fler och större musikevent, säger Egon Persson, platschef på Vaxholms kastell och Badholmen.

Satsar på naturälskare

Till Vaxholm kommer turister främst för den vackra naturen. Därför satsar turistbyrån och Destination Vaxholm på att hitta fram till just målgruppen naturälskare i sin marknadsföring.

Tidigare har besöksnäringens målgrupper formulerats utifrån ålder eller var de bor. Nu har man inom skärgårdssamarbetet Stockholm archipelago med hjälp av företaget Kairos future istället arbetat fram en modell med så kallade "tribes", grupper sorterade efter intresse. Till Sverige i allmänhet och Vaxholm i synnerhet söker sig främst gruppen "naturälskare".

Naturälskarna delas sedan in i fyra olika underkategorier:

- **Adrenalin sökaren**, vill känna adrenalin i sitt möte med naturen, söker svindlande häftiga upplevelser som känns livsfarliga och ger hög puls. Ingen stor målgrupp för Vaxholm.
- **Autenticitetssökaren**, vill uppleva det genuina, gärna söka upp den "riktiga" skogen, den lokala maten och kulturen. Ofta en skandinavisk besökare.
- **Säkerhetssökaren**, vill uppleva trevlig natur, gärna i sällskap med en guide, gillar färdiga paketresor. Vill bo bra och äta bra. Stor och viktig målgrupp för Vaxholm.
- **Contentsökaren**, vill ha häftiga eller vackra upplevelser som de kan dela med andra (sina följare). Upplevelser, mat och natur ska kunna visas upp på Instagram. Också en stor och viktig målgrupp för Vaxholm.



Trevliga människor och mindre stress

Vi frågade tre nystartade företagare. Vilka är fördelarna med att driva företag i Vaxholm?



Maryem Paulsson, driver kontorshotell

– Vi tog nyligen över kontorshotellet. Innan dess drev jag andra bolag och hyrde själv en kontorsplats här. Vi hade inte aktivt sökt efter att få starta något i Vaxholm men när tillfället dök upp så tvekade vi inte. Det känns ju perfekt eftersom vi bor i Vaxholm och jag gillar inte alls att pendla.



Juliano Varli och pappa Raymon, driver restaurang

– Vi driver två andra restauranger, i Täby centrum och i Skärholmen. En kompis på Resarö tyckte att vår mat skulle passa bra i Vaxholm och när vi fick veta att en fin lokal skulle bli ledig så bestämde vi oss för att göra ett försök, säger Raymon Varli. – Det är verkligen en mysig stämning här i Vaxholm, säger Juliano Varli. Både vuxna och barn är jättetrevliga. Folk hälsar på oss och pratar lite extra och såhär efter vår första sommar är vi jättenöjda.



Marina Lovic, driver relax

– Vi behöver alla stanna upp mer i vardagen och minska på stressen. Jag har pendlat i många många år. Nu vill jag vara mer närvarande med min familj därför känns det jättebra för mig att få arbeta här i Vaxholm.

Kampanj i syfte att minska våld i nära relationer

– Våld i nära relationer är ofta förknippat med fysiskt våld, men det kan också ta sig helt andra uttryck och det är viktigt att lyfta fram, säger Mikael Landberg, myndighetschef på socialförvaltningen i Vaxholms stad.

Antalet anmälningar till Vaxholms stad är få, men Mikael Landberg är övertygad om att det finns ett mörkertal, inte minst när man tittar på andra typer av våld än det fysiska.

– Det kan till exempel handla om hot, nedlåtande ord, aggressivt beteende, tvångssex eller kontroll. Den typen av våld kan vara svårare att upptäcka och prata om – det är inte självklart att den som är utsatt, eller den som utsätter någon, är medveten om var gränserna går.

Men det finns hjälp att få. Idag finns det flera etablerade organisationer dit man kan vända sig för att få råd och stöd.

– På socialförvaltningen samarbetar vi bland annat med Alternativ till våld (ATV), som erbjuder stöd och behandling till den som blir utsatt för våld eller den som har ett vålds- och aggressionsproblem. Det går alltid bra att kontakta socialförvaltningen direkt, så ser vi till att sätta in rätt insatser och ta de kontakter som behövs. Vi har tystnadsplikt och det går att vara anonym, betonar Mikael Landberg.

Fakta

Enligt ATV är våld varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärftar, skrämmer eller kränker, får den personen att göra något mot sin vilja eller sluta göra något den vill.

Om kampanjen

Informationskampanjen har finansierats av medel från Socialstyrelsen för arbete mot våld i nära relationer. I september syntes den bland annat på utvalda busshållplatser i Vaxholm, anslags-tavlor, facebook, stadens webbplats och i lokal-tidningar.

Kontakt vid behov av hjälp: Ring socialtjänstens vuxenenhet: 08-541 708 78 eller läs mer på www.vaxholm.se/vald

Hjälper både jobbsökande och företag

Clas-Henrik Wallgren är jobbcoach och koordinator av arbetsmarknadsinsatser i Vaxholm sedan i februari.



Clas-Henrik Wallgren

Clas-Henrik Wallgrens uppdrag är att stötta Vaxholms arbetsökande, de som står till arbetsmarknadens förfogande, vilket är cirka 70 personer. Genom enskilda samtal hjälper han dem att hitta möjliga vägar till jobb, praktik eller utbildning.

Han hjälper också nyanlända som till exempel har praktiserat i kanotklubben på Eriksö i sommar.



Rekryteringsmöte i Rådhuset.

Varje tisdag mellan klockan 13.00 och 16.00 har han drop-in i rådhuset för arbetsökande. Alla är välkomna.

– Det kommer mest arbetslösa, men också en och annan som har jobb men som letar nytt, de kanske vill sluta pendla långt.

Han tycker att läget är gott i Vaxholm och det finns fler jobb-möjligheter än man kan tro.

– Till sjukvården behövs både vårdbiträden och undersköterskor och de marina företagen på Bogesund, Tenö och Rindö behöver folk. Vi fick till exempel fram en lärlingsplats till en rörläggare som nu fått anställning på samma företag.

Clas-Henric hjälper även företag i Vaxholm att hitta lämplig arbetskraft att anställa.

– De arbetsgivare som jag har kontakt med verkar nöjda med den här möjligheten, säger han. Många vill anställa personer som bor här.

Under första halvåret har 12 av hans klienter fått jobb, varav fem tillsvidare. Ett tiotal har fått praktikplats eller arbetsträning.

– Jag hoppas att fler företag ska förstå att de kan kontakta mig kostnadsfritt för att få hjälp att hitta lämpliga personer att anställa, säger Clas-Henric Wallgren.

Våld. Är. Aldrig. OK.

Våld i nära relationer syns inte alltid på ytan. Det kan handla om hot, tvångssex, nedlåtande ord, utpressning, skadegörelse hemma, hedersrelaterat våld, aggressivt beteende, isolering och kontroll.

Vaxholms stad hjälper dig som är utsatt för våld eller är orolig för någon annan. Om du själv utsätter någon för våld kan du få hjälp att förändra ditt beteende.

Ring 08-541 708 78

Du kan vara anonym.

www.vaxholm.se/vald

VAXHOLMS STAD

ALLA NYINFLYTTADE VÄLKOMNAS

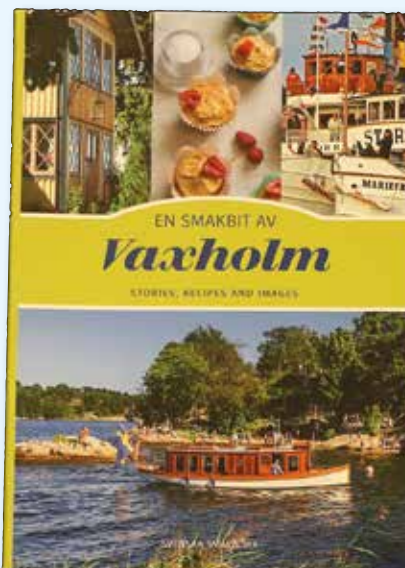
Vaxholm är en populär ort att flytta till. Från och med i år får alla nyinflyttade en välkomstgåva från Vaxholms stad i form av en nyproducerad bok. Boken "En smakbit av Vaxholm" ger glimtar från stadens nutid och historia och ska ge inspiration till att utforska några av alla de pärlor som vår kommun är fylld av.

I 33 korta avsnitt berättar boken, både på svenska och engelska, om en bred palett av nutida och historiska fakta om Vaxholm. Som ny i kommunen får man här veta mer om traditionen med skolavslutningsmarschen, man kan lära sig texten till "Hamnen och borgen", läsa om fiskeregler och historien om staden med alla rådhusen, Villa Akleja, naturreservaten, lokala utflyktsmål på cykel, stadens kulturscener och vikingaminnen, Waxholmsbåtarnas historia, våra fina naturvägar på vattnet och mycket mer.

Dessutom bjuder boken på fem årstidsbetonade recept kopplade till Vaxholm.

Informationspaket till nyinflyttade

Vaxholms stad skickar boken "En smakbit av Vaxholm" tillsammans med foldrarna "Välkommen som nyinflyttad till Vaxholm" och "Kultur i Vaxholm" till alla som flyttat in i kommunen. I september skickades den första gången och då till alla som flyttat in under året. Därefter görs utskicket månadsvis till nyinflyttade. Boken finns även att köpa på Turistbyrån på rådhusetorget.



Får vi fresta med en smakbit av Vaxholm? Är du en av dem som skördat skogens guld i Vaxholmsnaturen under hösten? Vi bjuder då här på ett recept som finns med i boken.

Svamplasagne

Vegetarisk lasagne för hela familjen. Godast smakar kanske svampen du själv hittat i skogarna runt Vaxholm, men den du plockar i grönsaksdisken funkar lika bra.

4 PORTIONER

- 400 g blandad svamp
- 1 st gul lök
- 1 st tärning grönsaksbuljong
- 5 dl vatten
- 200 g färsk spenat
- 200 g ost, gärna en smakrik blå- eller grönmoigelost

- 2 dl crème fraiche
- 1 paket färska lasagneplattor
- 1,5 dl grovriven parmesanost
- smör att steka i
- salt (tänk på att osten ger sälta) och peppar

1. Sätt ugnen på 175 grader. Ansa svampen och skär i tunna skivor.
2. Hacka löken, stek den i smör och lägg i svampen när löken börjar få färg. Stek tillsammans några minuter. Häll i vatten och buljongtärning, låt koka någon minut. Smaka av med salt och vitpeppar.
3. Varva pastaplattor, svampröra, spenatblad, smulad ost och creme fraiche i smord ugnform. Avsluta med parmesanost.
4. Grädda i ugnen i ca 30–40 minuter. Servera gärna med lite knaperstekt svamp på toppen och färsk spenat.

Fynd av okänd Vaxholmsbild från 1700-talet

TEXT: CARL-UNO SJÖBLOM OCH STADSARKIVARIE JOHAN SILVERFRED

Karl XII krigar mot Ryssland

För precis tre hundra år sedan härjade ryska soldater i skärgården runt omkring Vaxholm. Kung Karl XII hade fallit i Norge i november 1718, och ryske tsar Peter den store lät utrusta en galärflotta, som styrde västerut med den svenska huvudstaden som mål. Nåväl, Stockholm klarade sig, men ödeläggelsen utefter den svenska kusten blev stor. Några av de ryska galärerna var framme och nosade på Vaxholm, men drog sig tillbaka och styrde istället sitt krigståg norrut.

Galäröverfallet var ett slags hämndaktion från ryssarnas sida för de skador den ryska armén lidit i de tidigare krigen mot Karl XII. Dessa inleddes på hösten år 1700, då ryssarna förgäves försökte erövra staden Narva, som ligger i nuvarande Estland direkt vid gränsen mot det ryska riket.

Sveriges seger vid Narva 1700

En av de ryska befälhavarna, som anföll svenskarna, var den tyskfödde generallöjtnanten Ludwig Nikolaus von Hallart.



Ludwig Nikolaus von Hallart

Han var den store fästningsbyggaren i den ryska armén och deltog vid Narva med ritningar och konstruktioner till anfallsmaskineriet. Svenskarna segrade som bekant och ryssarna fick lov att lägga ned vapnen. Flera krigsfångar togs och några av de högre befälen transporterades efter några månader från Reval (nuvarande Tallinn) till Stockholm. I Sverige sattes de i förvar först i Stockholm och sedan ibland annat i Jönköping. Bland fångarna fanns von Hallart.

Under hela kriget vid Narva förde han en mycket noggrann dagbok, där



Bilden torde vara en av de allra första föreställande Vaxholm. Den finns i dagboken, som von Hallart skrev på tyska och som i original finns i estniska och ryska arkiv.

Von Hallart satt som krigsfånge först i Stockholm men blev efter ett misslyckat flyktförsök år 1702 förd till Jönköping, där han hölls under sträng bevakning. Han frisläpptes 1705 och gick då direkt åter i rysk tjänst och deltog bl.a i Poltava år 1709 i det slag som svenskarna förlorade. Han dog 1727 i nuvarande Lettland.

han beskrev hur kriget förlöpte och hur han den 1 december kapitulerade och fördes till fångläger i Reval. Där satt han till slutet av maj. Den 23 maj beskriver han hur han och medfångar fördes till hamnen för avfärd till Stockholm på åtta transportskepp. Han klagade över den dåliga behandlingen han fick utstå men fartygen avreste i "bra väder som senare blev molnigt".

Fångtransporten till Stockholm

Den 30 maj befinner man sig i fint väder och efter att ha "siktat finska skär" kom man "c:a 1 mil från Vaxholm". Den första juni kom man inte längre på grund av motvind och torde då ha befunnit sig någonstans på Trälhavet. Dagen därpå uppger dagboken att "man drog sig med ankaret förbi Vaxholm", och kom på så sätt framåt ytterligare en halv mil.

Vaxholm passeras i juni 1701

Under den långsamma färden förbi Vaxholm, då man tydligen passerade staden och fästningen genom sunden, fick von Hallart tillfälle att göra en akvarell som föreställde staden och fästningen. Där ser man tydligt hur han uppfattade bilden av staden från norra fjärden sett. Bland detaljerna på stadssidan lägger man märke till den kyrka, som Hallart avbildat och som tydligen föreställer den första kyrkan i staden.

Var detta intressant?

Då ska du lägga 9/11 på minnet. Då firar Vaxholm, liksom hela Norden, "Arkivens dag". Temat är "glömt eller gömt" och Vaxholms stadsarkiv bjuder in allmänheten till en historisk skattjakt.

Program och tider: www.vaxholm.se

Agenda 2030: Globala mål antagna av FN 2016 som alla nationer som undertecknat dokumentet ska arbeta utefter nationellt och lokalt.



TEMA:

Grön infrastruktur och biologisk mångfald

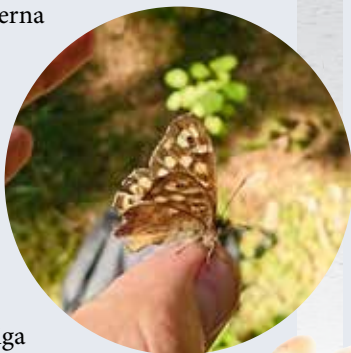
Med grön infrastruktur menas ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och naturområden som brukas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och viktiga ekosystemtjänster främjas i landskapet. Det innefattar både land och vatten. I Vaxholm kan vi se dessa livsmiljöer i bland annat grönområden, skogsdungar, parker, vägrenar, på ångar och i grunda vikar.

Pollinatörer som fjärilar, humlor och bin

Under försommaren genomförde Naturföretaget en inventering i Vaxholm av framförallt fjärilar, men även andra pollinatörer. Undersökningen genomfördes vid 63 platser på Vaxholms olika öar. Platserna har inventerats på växter 2017 och fåglar 2018 i syfte att dokumentera kommunens biologiska mångfald.

Inventeraren gick en 100-meterslinje vid varje plats och noterade eller håvade in alla synliga insekter. Många vanliga arter påträffades av vitfjärilar, gräsfjärilar och praktfjärilar. Även årets invasion av tistelfjärilar från Medelhavet märktes i Vaxholm. Bland steklarna märktes främst honungsbin, jordhumla och hushumla.

Vill man underlätta för dessa pollinatörer kan man undvika att klippa kanten på gräsmattor, hagar och ångar för att låta vilda växter blomma. Detsamma gäller vägrenar och liknande ytor.



Marin naturinventering Siviken

En naturvärdesinventering genomfördes under sommaren av Naturvatten AB i Siviken, Resarö. Syftet var att identifiera områden som är av betydelse för biologisk mångfald.

Vid provfisket i maj fångades åtta arter; abborre, mört, löja, nors, gers, strömming, skarpsill och björkna/braxen. Vid en samtidig vegetationsinventering noterades fem arter; slangalgen svartskinna, borstnate, hjulmöja, axslinga och hårsärv. Plattor utplacerades för kontroll av påväxtalger, som kan ge en indikation på näringstillgång och betestryck.

I augusti utfördes yngelinventering vid fem stationer. Inga årsyngel fångades, vilket får ses som anmärkningsvärt. Nämnvärt är att yngelfångsterna varit låga i vissa närliggande vikar och att det negativa resultatet delvis kan vara en följd av mellanårsvariationer.

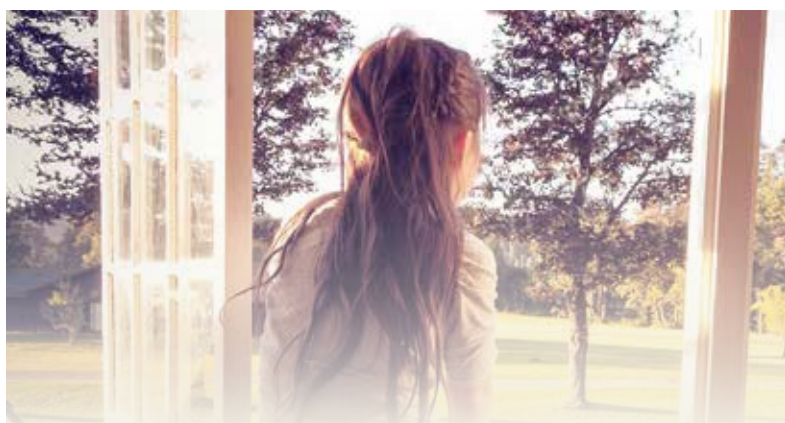
Resultatet

Siviken bedöms preliminärt vara av påtagligt naturvärde. Bedömningen baseras på ett påtagligt biotopvärde motiverat av att Siviken utgör en relativt skyddad och lågexploaterad miljö med vassar och tämligen vegetationsrika grundområden. Viken har potential att vara av betydelse som lek-, uppväxt- och födosöksområde för flera fiskarter.

Med tanke på rovfiskens dåliga status i regionen är viken skyddsvärd och det finns motiv för att instifta fiskeförbud under rovfiskens lektid.

Två konserter med Jojje Wadenius

Onsdag 27 november kommer Jojje Wadenius och musikerna i Trio X att spela familjeföreställningen *Livet är nu* i Kronängsskolans aula. Vaxholms kulturskolas körelever 7–11 år kommer också att medverka. Föreställningen är baserad på musikboken *Livet är nu* från 2016 och beskrivs som "en musikalisk och poetisk hyllning till livet här och nu, med små och stora stunder, kärlek, tokerier och sorg". Musiken är skriven av Jojje Wadenius till Lotta Olssons dikter och Charlotte Ramels bilder. Föreställningen ges både 16.30 och 19.00 den 27 november och är ett samarbete mellan Kulturskolan i Vaxholm, Vaxholms stad och Länsmusiken i Stockholm. Biljetterna är gratis och finns att hämta på biblioteket och Tursitbyrån från 11 november.



Föreställning ur barnperspektiv

Höstens skolföreställning för Vaxholms elever i årskurs 4–6 heter "Hej Sverige" och spelas av den välkända barnteatergruppen Teater Pero.

I föreställningen berättas om Sverige sett ur barnens perspektiv. Teatergruppen har pratat med barn i olika delar av Sverige som fått berätta om sig själva och sin värld. Två av Vaxholm Kulturskolas dramagrupper fick förra året besök av teatersällskapet som bland annat frågade barnen; Vad ser du från ditt fönster? Vad behöver man för att känna sig hemma? Beskriv din skolväg.

I den färdiga föreställningen blandas barns berättelser från olika delar av Sverige till en väv om en vardag som kan vara både annorlunda och lika.

"Vi låter barnens berättelser, tankar och röster bilda klangboten i denna avlånga, varma och tänkvärda föreställning." skriver Teater Pero.

Julfirande i år igen på Kanonen

Precis som tidigare jular kommer träffpunkten Kanonen att erbjuda ensamma äldre ett gemensamt firande med julbord på julafton. Mer information om julfirandet kommer att finnas på www.vaxholm.se och på Kanonens anslagstavla.

Mer information Carina Hedman, aktivitetssamordnare, tel: 08 541 708 92, E-post: carina.hedman@vaxholm.se



Joel och Elias är årets kulturstipendiater

Under Kulturnatten den 11 oktober presenterades årets kulturstipendiater i Vaxholm.

I år är det två unga män som får varsitt kulturstipendium på femton respektive tio tusen kronor för att kunna utveckla sina olika konstnärskap.

Joel Billekvist, 27 år, är konststuderande som just nu går en kandidatutbildning i fri konst på Oslo national academy of the arts. Joel är verksam inom måleri, skulptur, dans och foto. Han vill använda sitt stipendium för att kunna köpa in olika sorters konstnärsmaterial.

Elias Mahfoud arbetar till vardags som lärare i Kronängsskolan. Han är också gitarrist, låtskrivare och sångare i bandet Steve Buscemi's dreamy eyes och driver också musikaliska soloprojektet Chez Ali. Han vill använda kulturstipendiet till att utvecklas som musiker och artist.

Fira Arkivens dag i Vaxholm

9 november firas "Arkivens dag" runt om i hela Norden under temat "glömt eller gömt". Som en del av firandet bjuder Vaxholms stadsarkiv in allmänheten till en historisk skattjakt. Besök arkivet och hitta din egen historia, eller ta del av alla företeelser och händelser i Vaxholm som fallit ur vårt minne. Programmet och tider hittar du på www.vaxholm.se

Anhörigcafé

Är du förälder, syskon, partner, vän eller barn till någon som mår dåligt? På anhörigcaféet kan du möta andra i liknade situation, ta del av deras erfarenheter och även delge dina egna om du vill. Det bjuds på kaffe och kaka.

Datum: 30/10, 27/11, 11/12. Tid: Kl. 17–19.

Plats: Hamngatan 50. Övrigt: Välkommen att anmäla intresse eller ställa frågor till anhörigkonsulent Gunilla Sävenmark, telefon 08-522 426 53, E-post: gunilla.savenmark@vaxholm.se



Evenemang hösten 2019

OKTOBER

25 och 26 Nattvandringar och teaterkvällar på Vaxholms Kastell

29–31 Höstlovsöppet på Vaxholms fästnings museum

NOVEMBER

1 Höstlovsöppet på Vaxholms fästnings museum

30 Julmarknad i Galleri Roddarhuset

DECEMBER

1 Julmarknad i Galleri Roddarhuset

7 och 8 Lions julmarknad på Rådhusorget

7 och 8 Julmarknad i Galleri Roddarhuset

14 och 15 Julmarknad i Galleri Roddarhuset

29 Jul- och nyårskonsert i Kronängsskolans aula

Detta är bara en bråkdel av det som händer i Vaxholm. Håll koll på turismwebben www.destinationvaxholm.se

För information om ändringar i programmet. Se respektive arrangörs webbsida.

Prova på under höstlovet

31 oktober blir det prova-på dag för barn och unga på Campus med möjlighet att testa olika sporter. 1 november firas Halloween på fritidsgården på Storstugan med frivillig utklädnings och spökvandring.

Mer information om evenemangen på vaxholm.se



Går du på högstadiet eller gymnasiet?

Ungdomsverksamheten på Storstugan är i full gång. Tre kvällar i veckan har du möjlighet att träffa kompisar, spela spel, fotboll eller biljard. Sugan på film- och musikkväll eller kanske tacofredag? Kom och gör din röst hörd så planerar vi tillsammans! Öppettider: tisdagar och torsdagar kl 17–19 Fredagar kl 17–23

Mer info:

Följ oss på [instagram@handerivaxholm](https://www.instagram.com/handerivaxholm)

Vaxholms stadsbibliotek



Hamngatan 19 Tel: 08-541 709 45

E-post: biblioteket@vaxholm.se Fax: 08-541 709 48. www.vaxholm.se

Bokinkast: Hamngatan 17 när biblioteket är stängt.

Öppettider

Måndag: 14 – 20

Tisdag: 10 – 17

Onsdag: 10 – 20

Torsdag: 10 – 17

Fredag: 10 – 17

Lördag: 10 – 14

Avvikande

öppettider:

Fredag 1/11

stänger biblioteket kl. 15

Lördag 2/11

stängt

Program för barn

Sagostund, barnbibliotekarie Mari läser sagor för barn från 3 år: 26/10, 23/11 och 14/12 kl 11.00.

Höstlov – läslov 28/10–1/11:

28/10 kl 10.00 bilderbokshow. Grodan av Max Velthuijs fyller 30 år.

Onsdag 30/10 kl 15 – 17: Harry Potter-pysel, gör din egen monsterbok.

Hela veckan: Harry Potter tävling!

Vinn fina bokpriser!

Barnboksveckan 11/11–16/11:

hela veckan Pelle Svanslös-frågesport. 16/11 11–13: kalas på biblioteket! Vi firar Pelle Svanslös och hans kattkompisar. Fiskdamm, katter med mera.

Alla barn är välkomna!

Jullov på biblioteket: lördag 14/12 kl 11–13 julsaga och pysel. 16/12–13/1:

julbingo, vinn fina bokpriser.

För vuxna

Kulturcafé 21/11 kl 15.00: Mikaela Lodén berättar om sitt arbete med nya boken "Vaxholm före Gustav Vasa".

Öppen Bokcirkel 27/11 kl 18.30:

För dig som älskar att läsa och samtala med andra om dina läsoplevelser. Boken vi ska läsa annonseras senare på biblioteket och på vår hemsida. Alla är välkomna!

På www.vaxholm.se hittar du mer information från biblioteket, bland annat bibliotekets katalog där du kan söka, låna om och reservera böcker.

Program hösten 2019

Advokatjouren är en kostnadsfri där du får träffa en advokat i 15 minuter för en första vägledning på biblioteket följande dagar: 6/11 och 2/12. 18.00. Kölista från 10.00 samma dag telefon: 08-541 709 45

Släktforskningsjour: lördagar kl 11–14. Här får du hjälp av jourhavande släktforskare att starta din egen forskning på biblioteket.

E-böcker och E-ljudböcker: många av bibliotekets titlar finns att låna i digital form via ljudboks-appen biblio. Fråga oss på biblioteket så berättar vi mer.

Daisy-talböcker: kan lånas av dyslektiker, synskadade och andra med läshinder. Är du Daisy-låntagare kan du nu själv ladda ner dina böcker via Internet.

Biblioteket har Boken-kommer-service för dig som är långvarigt sjuk, rörelsehindrad eller av liknande anledning inte själv kan komma till biblioteket. Du får hem böcker och talböcker utan kostnad via biblioteket eller hemtjänsten.

Företagarfrukost i november

Fyra gånger per år ordnar Vaxholms stad företagarfrukost på Vaxholms hotell. Alla Vaxholms företagare och företagsrepresentanter är välkomna. Vaxholms stad informerar om näringslivsfrågor och bjuder på frukost. Mötet är också en möjlighet till dialog och nätverkande. Nästa datum för Vaxholms företagarfrukost är torsdag 28 november 07.30–08.30.



**VAXHOLMS
STAD**

Tidningen Viktigt i Vaxholm ges ut av Vaxholms stad

Kontakta Vaxholms stad: Öppettiderna för Vaxholms stads reception och växel är vardagar 08.00–16.00.

Växel: 08-541 708 00 • Besöksadress: Eriksövägen 27 • Postadress: Vaxholms stad, 185 83 Vaxholm • www.vaxholm.se